

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/53/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112226257
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3112226257.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu Mgr. Ivany Šlesarovej a JUDr. Ivice Čelkovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, č. k. 27C/376/2012-112 zo dňa 5. decembra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Uplatnenie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy žalobca odôvodnil nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Trenčín v exekučnom konaní sp. zn. 23Er/3520/2003, ktorý spočíval v tom, že o návrhu na zmenu súdneho exekútora žiadosti súdneho exekútora nerozhodol exekučný súd v zákonnej lehote. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol dňa 09.07.2013 rozsudkom č. k. 27C/376/2012-29 tak, že návrh zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací uznesením č. k. 8Co/115/2014-75 zo dňa 06.08.2014 predmetný rozsudok súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dňa 27.11.2014 žalobca zaslal súdu prvého stupňa návrh na zrušenie vytyčeného termínu pojednávania na deň 05.12.2014 z dôvodu návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ a § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. s tým, že trvá na osobnej účasti svojho právneho zástupcu na pojednávaní. Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 05.12.2014 návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol. Konštatoval, že návrh na prerušenie konania, sám osebe nie je dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania. Termín pojednávania bol žalobcovi známy od 18.11.2014, jeho právnomu zástupcovi od 30.10.2014, tento nebol zrušený a žalobca a jeho právny zástupca tak mali reálnu možnosť zúčastniť sa na tomto pojednávaní. Zo spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 23Er/3520/2003 súd prvého stupňa zistil, že dňa 20.10.2003 doručil žalobca v procesnom postavení oprávneného súdneho exekútora návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému: Y. za účelom vymoženia pohľadávky, exekučného titulu, ktorým bola notárska zápisnica. Súdny exekútor zaevidoval návrh pod spis. zn. EX 1334/2003 a dňa 31.10.2003 doručil Okresnému súdu Trenčín žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd Trenčín dňa 05.11.2003 vydal poverenie č. XXXX*XXXXXX pre exekútora na vykonanie exekúcie vedenou na tomto súde pod sp.zn. 23Er/3520/2003. Dňa 22.11.2010 žalobca doručil Okresnému súdu Trenčín v tejto exekučnej veci návrh

na zmenu súdneho exekútora. Okresný súd Trenčín o návrhu na zmenu exekútora rozhodol uznesením č. k. 23Er/3520/2003-14 zo dňa 19.01.2011, ktorým návrhu na zmenu súdneho exekútora vyhovel. V exekučnom spise sa nenachádza žiadna urgencia zo strany žalobcu za účelom rozhodnutia o podanom návrhu na zmenu súdneho exekútora ani sťažnosť navrhovateľa na prieťahy v konaní adresovaná predsedovi okresného súdu. Na zistený skutkový stav súd prvého stupňa aplikoval § 3 ods. 1 písm. d), ods.2, § 9 ods. 1, 2, § 17 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a ust. § 44 ods. 7 Ex. por. v znení účinnom v rozhodnom období. V zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. zisťoval existenciu podmienok, ktoré zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu za vznik škody, a ktoré musia byť splnené súčasne: 1/ nesprávny úradný postup pri rozhodovaní

o návrhu na zmenu súdneho exekútora, 2/ vznik škody a 3/ príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. V zmysle uvedených právnych predpisov súd prvého stupňa ustálil, že vydanie uznesenia, ktorým súd rozhodol o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora 28 dní po uplynutí zákonnej lehoty, predstavuje nesprávny úradný postup v zmysle § 9 ods. 1 z.č. 514/2002 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. K tvrdeniu žalobcu, že pri rozhodovaní o návrhu na zmenu súdneho exekútora sa exekučný súd dopustil zbytočných prieťahov, čím porušil jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, poukázal súd prvého stupňa na to, že existenciu zbytočných prieťahov môže určiť len Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý má právomoc rozhodovať o porušení ústavných práv fyzických a právnických osôb. Žalobca doručil súdu prvého stupňa znalecký posudok č. 1/2014 vypracovaný Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave zo dňa 17.01.2014.

Z tohto súd prvého stupňa zistil, že znalec vyčíslil majetkovú škodu v každom konkrétnom individuálnom prípade neskorého rozhodovania súdu o zmene súdneho exekútora minimálne sumou 31,68 Eur. S poukazom na § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., na tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe týkajúce sa výšky majetkovej škody, na údaje uvedené v znaleckom posudku, ako aj na obsah exekučného spisu, z ktorého nevyplýva vznik tvrdených nákladov, súd prvého stupňa uviedol, že žalobca nepreukázal, že v súvislosti s rozhodovaním o zmene súdneho exekútora v predmetnom exekučnom konaní mu škoda v uplatnenej výške skutočne vznikla. Žalobca nepreukázal vznik škody, jej výšku ani príčinnú súvislosť medzi postupom súdu a vzniknutou škodou. K výške majetkovej škody žalobca nepredložil ani nenavrhol žiadne relevantné dôkazy. Žalobca uplatňoval nárok v časti majetkovej škody paušálnou sumou 175 Eur (správa pohľadávky 70 Eur, správa informačného systému 40 Eur, komunikácia s pôvodným exekútorom 50 Eur a vyhotovenie a zaslanie urgencií 15 Eur) bez uvedenia spôsobu výpočtu jednotlivých zložiek tejto paušálnej sumy a bez akýchkoľvek dôkazov o správnosti určenia paušálnej sumy. Paušalizovanie výšky škody nie je možné akceptovať, v zmysle zákona sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, pričom paušálne sumy nepredstavujú skutočnú sumu ani ušlý zisk. Neobstojí tvrdenie žalobcu, že skutočnú škodu nie je možné vyčísliť, resp. je to možné len s nepomernými ťažkosťami. Ak má byť žalovaný zaviazaný na náhradu škody, musí byť jej výška hodnoverne preukázaná. Súd prvého stupňa zdôraznil, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora k žiadnej škode na strane oprávneného nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona na základe udeleného poverenia oprávnenie i povinnosť vykonávať úkony exekučného konania za účelom vymoženia pohľadávky oprávneného. V danej veci súd prvého stupňa uzavrel, že nemožno konštatovať existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a tvrdenou škodou, keď mal za to, že žiadna škoda nevznikla a pokiaľ by aj žalobca zdokladoval náklady na udržiavanie a správu informačného systému, nepreukázal ich spojitost' s nedodrzaním lehoty na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora.

V zmysle ust. § 17 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z. nemohol súd prvého stupňa priznať žalobcovi ani náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že by samotné konštatovanie porušenia jeho práv nebolo dostatočným zadosťučinením, a najmä preto, že žalobca nepreukázal ani nemajetkovú ujmu. Súd prvého stupňa zistil, že žalobca v konaní zanedbal prevenčnú povinnosť. Nepreukázal, žeby sa pokúšal vzniknuté prieťahy pri rozhodovaní exekučného súdu riešiť sťažnosťou predsedovi exekučného súdu, ktorý mohol zjednať nápravu a predísť tak prípadnej ujme na jeho strane, pričom práve uvedená procesná aktivita, ako jedna z možných účinných právnych prostriedkov ochrany práv, je podmieňovaná Ústavným súdom SR pri rozhodovaní o zbytočných prieťahoch a priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy. Pretože neboli splnené zákonom vyžadované podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z., súd prvého stupňa návrh žalobcu na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalovanému trovy konania nevznikli, ani si žiadne neuplatnil v lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p., preto mu súd ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., keď účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), rozhodoval vylúčený sudca (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p.), súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.), pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa § 101 ods. 2 O.s.p. a vec prejednať v jeho neprítomnosti. Žalobca riadne a včas požiadal o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Ak tak súd prvého stupňa spravil, odňal tým žalobcovi jeho právo na konanie pred súdom. Sudcu, ktorý vydal napadnutý rozsudok nepovažoval za nestranného. Rozhodovanie veci zákonným sudcom (aj súdom) je základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09). Základné právo na prejednanie a rozhodnutie vecí nestranným súdom podľa čl. 36 ods. 1 Listiny a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, je v občianskom súdnom konaní zabezpečené vylúčením sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre jeho zaujatosť (§ 12 - 16 O.s.p., I. ÚS 27/98). Nedostatok nestrannosti sudcu je súčasťou pojmu „zákonný sudca“ (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, III. ÚS 16/2000). Neobstojí názor krajského súdu vo veci nestrannosti pre rozpor s rozhodovacou praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. Žalobca podal ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu. Za týchto okolností nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca. V konaní bolo možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Za danej procesnej situácie ústne pojednávanie nebolo neodkladným úkonom. Konečné rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., proti ktorému pripustil odvolanie a toto odvolanie žalobcu podáva. V čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Správanie súdu prvého stupňa, kedy predbehol vydaním konečného rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu, zakladá porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu a marí jeho možnosť konať pred súdom. Žalobca taktiež poukázal na to, že nemal možnosť vyjadriť sa k tým tvrdeniam žalovaného, z ktorých súd vychádzal v rozhodnutí a nemal možnosť vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a na ktorých založil toto rozhodnutie. Tým došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva žalobcu na súdnu ochranu ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. Koncepcia spravodlivého súdneho konania zahŕňa aj právo na kontradiktórne konanie, v ktorom musia mať strany možnosť nielen predložiť dôkazy nevyhnutné pre úspešnosť žaloby, ale aj možnosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami, k týmto sa vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie. Žalobca ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k nim vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Poukázal na to, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, jeho právo na kontradiktórny súdny proces tým bolo porušené. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, ktorého rozsah a obsah si určil sám a vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či šlo o listiny založené v exekučnom spise. Za dôkaz v danom konaní môžu slúžiť len listiny založené v exekučnom spise, pretože vec sa týka nesprávneho úradného postupu štátneho orgánu. Dôvodil, že pokiaľ žalovaný nereagoval na výzvu súdu prvého stupňa, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobe v zmysle § 114 ods. 3 O.s.p., mal rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O.s.p. Žalobca súdu prvého stupňa vytýkal, že úplne ignoroval všetky jeho tvrdenia o majetkovej škode, ktorá mu vznikla s titulu udržiavania a správy informačného systému a titulom uplatnených výdavkov. V tejto časti považoval žalobca rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, za prejav svojvôle a arbitrárnosti. Súd prvého stupňa napriek tomu, že skutkový dej a skutkový základ je v tomto konaní jedinečný, svoje negatívne rozhodnutie odôvodnil úplne rovnakými dôvodmi a vetami ako v iných svojich rozhodnutiach, v ktorých vystupuje žalobca a žalovaný, avšak v ktorých bol rozdielny skutkový dej a základ. Nemožno ústavnoprávne akceptovať, že súd vytvára odôvodnenia rozsudkov formulárovým spôsobom. Žalobcovi nebolo z odôvodnenia napadnutého rozsudku zrejmé akou úvahou súd prvého stupňa dospel k tomu, že majetková škoda a nemajetková ujma nevznikla. Žalobca hodlal v konaní prostredníctvom vykonaného

pojednávania predložiť dôkazy o výške majetkovej škody, a to aj prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil. Súd prvého stupňa však dokazovanie skrátil len na dôkazy vykonávané ex offo, žalobcu nepoučil podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a neoznámil mu, že hodlá vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej tak, aby mal priestor navrhnúť alebo predložiť ďalšie dôkazy. Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č.1/2014, ktorým je jednoznačne preukázané že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie majetku vo výške určenej posudkom. V súvislosti s tvrdeniami uvedenými v žalobe žalobca zdôraznil, že súd prvého stupňa nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predložených znaleckým posudkom na vznik škody a jej príčinnú súvislosť. Podľa žalobcu súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Napadnuté rozhodnutie považoval žalobca za vnútorne rozporné, nakoľko súd prvého stupňa nekonštatoval zistené porušenie práva a na tejto chybe postavil svoje rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy žalobcovi. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil vec tomuto súdu na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, včas v zákonnej lehote na podanie odvolania, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 42 ods.3 O.s.p. aj náležitosti podľa § 205 ods.1 O.s.p. s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal odvolací súd preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania. Dôvodmi odvolania vymedzenými žalobcom a ich rozsahom je odvolací súd viazaný podľa § 212 ods.1 O.s.p..

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu žalobcom podaného odvolania, bez nariadenia ústneho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a vo veci verejne vyhlásil rozsudok podľa § 211 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p., keď dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť.

Žalobca v odvolaní namietal, že v konečnom rozhodnutí o veci (v rozsudku) rozhodol súd prvého stupňa aj o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Konečné rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy, pretože rozhodnutie o návrhu na prerušenie konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu nebolo právoplatné a jeho vydaním súd prvého stupňa predbehol účinky jeho právoplatnosti. Takého správanie súdu prvého stupňa zakladá porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu a marí jeho možnosť konať pred súdom. Odvolací súd vyhodnotil túto námietku žalobcu ako nedôvodnú. Rozhodnutie o návrhu na prerušenie konania je rozhodnutie o procesnom návrhu účastníka konania a nie je rozhodnutím vo veci samej. Aj v prípade, že sa súd prvého stupňa s procesným návrhom žalobcu vysporiadal v konečnom rozhodnutí samostatným výrokom rozsudku, má výrok obsahujúci rozhodnutie o návrhu na prerušenie konania vždy účinky uznesenia. V danej veci rozhodoval súd prvého stupňa o návrhu žalobcu na prerušenie konania samostatným uznesením, proti ktorému podal žalobca aj samostatné odvolanie. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že v prípade existencie podmienok pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 O.s.p. (fakultatívne prerušenie konania), by zamietavé rozhodnutie o návrhu na prerušenie konania bolo dôvodom nielen zrušenia tohto rozhodnutia, ale aj rozhodnutia o veci samej, nakoľko o veci samej rozhodol súd prvého stupňa v čase, keď uznesenie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nebolo právoplatné.

Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, dôkladne sa zaoberal tvrdeniami a dôkazmi účastníkov konania, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v § 132 O.s.p. a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď s poukazom na ním citované ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku žalobu zamietol a žalovanému ako úspešnému účastníkovi konania náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva podľa § 142 ods. 1 O.s.p. nepriznal. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa podrobne a presvedčivo odôvodnil v súlade s požiadavkami § 157 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov, na ktoré v podrobnosti odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.)

Obligatórne (§ 212 ods. 3 O.s.p.) sa odvolací súd zaoberal, či v konaní pred súdom prvého stupňa nedošlo postupom súdu k procesným vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm.

a/ - g/ O.s.p. a tzv. iným vadám konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolacie dôvody posudzoval odvolací súd podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Žalobcom namietané vady konania vymedzené v § 221 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p. sú vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Preto odvolací súd posudzoval či postupom súdu prvého stupňa nebola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p.).

V ustanovení § 14 O.s.p. sú upravené podmienky, ktorých splnenie má za následok, že sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Predmetný dôvod odvolania sa však výslovne obmedzuje len na rozhodovanie vylúčeného sudcu. Opätovná námietka žalobcu, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vydal vylúčený sudca, predstavuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p.. Jej dôvodnosť posudzuje odvolací súd vždy, bez toho, aby bol pritom viazaný tým, či prípadne otázku zaujatosti sudcu posúdil ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia nadriadený súd (§ 16 O.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že prejednávaná vec bola pôvodne pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkovi Okresného súdu Trenčín JUDr. Ing. Miroslavovi Mandákov. Krajský súd v Trenčíne ako nadriadený súd uznesením č. k. 6NcC/197/2012-9 zo dňa 19.10.2012 rozhodol, že tento sudca nie je z prejednávania a rozhodovania veci vylúčený. Pokynom č. 12/13-II., Spr/165/2013 a pokynom č. 44/13, Spr. 645/2013, bola vec náhodným výberom elektronickou podateľňou pridelená na prejednanie a rozhodnutia sudkyňi JUDr. Ivete Sopkovej, ktorá ako zákonná sudkyňa vec prejedнала a rozhodla. Otázkou vylúčenia zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci sa odvolací súd zaoberal v predchádzajúcom odvolacom konaní sp.zn. 8Co/115/2014 ako odvolacím dôvodom. Odvolací súd preskúmaním dôvodnosti žalobcom opätovne uplatneného odvolacieho dôvodu zo strany žalobcu dospel k záveru, že na strane zákonnej sudkyne nie je existencia žiadnej okolnosti, ktorá by ju v zmysle § 14 a nasl. O.s.p. vylučovala z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na pomer k veci a na pomer k účastníkom konania. Z obsahu spisu vyplýva, že v exekučnej veci sp. zn. 23Er/3520/2003 vedenej na Okresnom súde Trenčín nebola JUDr. Iveta Sopková zákonnou sudkyňou. Odvolací súd v konaní nezistil z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. žiadne skutočnosti predstavujúce dôvod na vylúčenie tejto sudkyne a takýto vzťah nie je možné odvodiť ani z údajov žalobcu. Odvolací súd zdôrazňuje, že dôvodom na pochybnosti o nezaujatosti namietanej sudkyne nemôžu byť úvahy žalobcu založené na skutočnosti, že súd prvého stupňa svojim nelegálnym konaním (nesprávnym úradným postupom) zapríčinil vznik škody na strane žalobcu, pretože táto skutočnosť sama o sebe nevypovedá nič o vzťahu namietanej sudkyne k účastníkom a k prejednáwanej veci, ktorá by bola spôsobilá ovplyvniť jej nestranné rozhodnutie. Z týchto dôvodov odvolací súd vyhodnotil opätovne uplatnenú odvoláciu námietku žalobcu ako nedôvodnú. Navyiac za situácie, že o ústavnej sťažnosti žalobcu rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č. k. I. ÚS 250/2013-10 zo dňa 30.04.2013, je námietka zaujatosti vznesená žalobcom z tých istých dôvodov účelová so snahou žalobcu predĺžovať konanie námietkou, ktorej bezdôvodnosť bola v konaní posudzovaná nadriadeným a odvolacím súdom.

Súd prvého stupňa v zmysle § 115 ods. 1 O.s.p. nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie na deň 05.12.2015, na ktorom vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov a právneho zástupcu žalobcu.

Odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým bola účastníkovi znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. K pojmovým znakom tohto odňatia patrí odňatie možnosti konať pred súdom, k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu a možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Tieto pojmové znaky musia byť splnené súčasne. V súvislosti s týmto odvolacím dôvodom odvolací súd preskúmal splnenie podmienok na postup súdu prvého stupňa v konaní podľa § 114 ods. 1, 2, § 120 ods. 4, § 101 ods. 2 a § 123 O.s.p.

Podľa § 114 ods. 2 O.s.p. v rámci prípravy pojednávania súd doručí návrh na začatie konania (žalobu) odporcovi (žalovanému) spolu s rovnopisom a prílohami návrhu do vlastných rúk a poučí účastníkov podľa § 120 ods. 4. Vyjadrenie odporcu súd bezodkladne odošle navrhovateľovi. Odvolací súd po preskúmaní postupu súdu prvého stupňa konštatuje, že postup tohto súdu zodpovedá všetkým stanoveným procesným podmienkam prípravy pojednávania podľa § 114 ods. 2 O.s.p.. Súd prvého stupňa dňa riadne doručil žalobu žalovanému. Žalovaný sa k žalobe žalobcu vyjadril dňa 14.11.2014. Vyjadrenie žalovaného k žalobe bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené dňa 24.11.2014. Poučenie podľa § 120 ods. 4 O.s.p. vykonal súd prvého stupňa písomne a toto doručil právnomu zástupcovi žalobcu dňa 30.10.2014 spolu s predvolaním na pojednávanie dňa 5.12.2014. Žalovaný, ktorý sa z neúčasti ospravedlnil, nežiadal o odročenie pojednávania, odkázal na svoje písomné vyjadrenie vo veci. Právny zástupca žalobcu sa z neúčasti neospravedlnil, navrhol zrušenie pojednávania a spolu s týmto podaním podal návrh na prerušenie konania zo dňa 27.11.2014 (doručené súdu prvého stupňa dňa 28.11.2014). Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa pri vyššie opísanom procesnom postupe splnil a mal dňa 05.12.2014 splnené všetky procesné povinnosti a podmienky na prejednanie a rozhodnutie veci na pojednávaní v neprítomnosti účastníkov konania.

Žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa okrem iného namietal, že nemal možnosť vyjadriť sa k tým tvrdeniam žalovaného, z ktorých súd vychádzal v rozhodnutí a nemal možnosť vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a na ktorých založil toto rozhodnutie, nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k nim vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Konceptia spravodlivého súdneho konania zahŕňa aj právo na kontradiktórne konanie, v ktorom musia mať strany možnosť nielen predložiť dôkazy nevyhnutné pre úspešnosť žaloby, ale aj možnosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami, k týmto sa vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie.

Odvolací súd zistil, že žalobca mal objektívnu možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, ktoré súd prvého stupňa vykonal a oboznámil na pojednávaní dňa 05.12.2014. V tomto smere nie je tvrdenie žalobcu pravdivé. Na prejednanie veci nariadil súd prvého stupňa pojednávanie podľa § 115 ods. 1 O.s.p. pri zachovaní lehoty podľa § 115 ods. 2 O.s.p. po splnení procesných povinností podľa § 114 ods. 2 O.s.p.. Súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol bez účasti účastníkov konania a právneho zástupcu žalobcu postupom podľa § 101 ods. 2 O.s.p. Na strane právneho zástupcu žalobcu absentoval dôležitý dôvod, pre ktorý by bol súd prvého stupňa povinný pojednávanie dňa 5.12.2014 zrušiť alebo odročiť. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6NcC/197/2012-9 zo dňa 19.10.2012 o nevyhlásení zákonného sudcu z pojednávania a rozhodovania veci a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8Co/115/2014-75 zo dňa 6.8.2014 boli účastníkom konania riadne doručené. Tieto vykonateľné uznesenia sú v ďalších štádiách konania pre súd prvého stupňa záväzné a súd prvého stupňa bol povinný v prejednávaní veci ďalej konať v súlade so svojou povinnosťou podľa § 1 ods. 1 O.s.p. aj napriek tomu, že žalobca podal ústavnú sťažnosť. K odkladu vykonateľnosti sťažnosťou napadnutého uznesenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky nedošlo. Ústavný súd Slovenskej republiky o sťažnosti žalobcu rozhodol uznesením tak, že sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 25 ods. 1, 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (zákon o ústavnom súde). V čase pojednávania dňa 05.12.2014 na strane žalobcu a ani jeho právneho zástupcu neexistoval dôvod na zrušenie pojednávania a prerušenie konania. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. umožňuje súdu vec prejednať a rozhodnúť v neprítomnosti účastníka konania alebo jeho právneho zástupcu v prípade splnenia podmienok, ktoré spočívajú v tom, že účastník konania alebo jeho právny zástupca bol na pojednávanie riadne predvolaný so zachovaním 5-dňovej lehoty na prípravu pojednávania (§ 115 ods. 2 O.s.p.) a tento účastník konania alebo jeho právny zástupca včas nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Dôležitý dôvod, pre povahu ktorého sa nemôže pojednávanie zúčastniť sa musí týkať predovšetkým jeho osoby a mal by sa vyznačovať určitou mierou nepredvídateľnosti, mal by byť závažný a svojím rozsahom alebo z iných dôvodov by mal obsahovať dôvodený znak ospravedlnitosti. Dôležitosť dôvodu treba hodnotiť ku všetkým okolnostiam konkrétnej veci aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti. Za daného procesného stavu súd prvého stupňa umožnil sporovým stranám zúčastniť sa prejednaní veci vrátane možnosti označiť rozhodné skutočnosti a dôkazy, vyjadriť ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), vykonať zhrnutie návrhov a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (§ 118 ods. 4 O.s.p.). Odvolací súd preskúmaním postupu súdu prvého stupňa, s prihliadnutím na všetky okolnosti veci, vyhodnotil postup tohto súdu ako správny, keď mal preukázané, že súd prvého

stupňa mal pre prejednanie veci v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu a žalovaného splnené všetky podmienky podľa § 101 ods. 2 O.s.p.. Zo skutočností a postupov súdu prvého stupňa v konaní vyplýva, že právo žalobcu na kontradiktórnosť súdneho procesu nebolo porušené. Prejednaním veci v neprítomnosti účastníkov konania súd prvého stupňa neodňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom. Odvolaciu námietku žalobcu o odňatí možnosti konať pred súdom postupom súdu prvého stupňa vyhodnotil odvolací súd ako neďôvodnú. Nepravdivé je aj tvrdenie právneho zástupcu žalobcu, že nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p..

Odvolací súd je toho názoru, že žalobca v konaní nespĺnil dôkaznú povinnosť podľa § 120 ods. 1 O.s.p.. V sporových konaniach, ako je aj v danej veci, sa nespĺnenie dôkaznej povinnosti prejaví v nepriaznivom meritórnom rozhodnutí pre účastníka, ktorý svoje dôkazné bremeno neunesol. Dôkazné bremeno je procesný inštitút, ktorý spočíva v zodpovednosti účastníka konania za to, že v konaní budú preukázané tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno viaže. Povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť závisí od účastníkov konania, ktorí tým vymedzujú predmet dokazovania, teda to čo má byť preukázané. Na preukázanie skutočností, ohľadom ktorých má účastník konania dôkazné bremeno slúži dôkaz, dôkazný prostriedok realizovaný v procese dokazovania. Vymedzenie okruhu skutočností, ktoré musí účastník uviesť a následne preukázať závisí od hypotézy hmotnoprávnej normy upravujúcej sporný vzťah medzi účastníkmi. Táto norma zároveň určuje rozsah dôkaznej povinnosti a dôkazného bremena. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti, ktorej podmienkami sú : výkon verejnej moci príslušným orgánom verejnej moci, vznik škody alebo nemajetkovej ujmy poškodenému a príčinná súvislosť medzi nimi. Tieto podmienky musí preukázať poškodený, ktorý znáša dôkazné bremeno o skutočnostiach, ktoré zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu.

Právne vzťahy, z ktorých žalobca odvodzoval nároky uplatnené žalobou sú upravené zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Vychádzajúc z ust. § 3 ods. 1 písm. d/, 2, § 9 ods. 1,2, § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. predstavuje existencia nesprávneho úradného postupu pri výkone verejnej moci orgánom verejnej moci hypotézu právnej normy. Pokiaľ nesprávny úradný postup existuje nastupuje dispozícia právnej normy predstavujúca zodpovednosť štátu ako zodpovednostného subjektu za škodu, ktorá predstavuje právny následok nesprávneho úradného postupu v podobe sankcie. Dôkazná povinnosť žalobcu spočívala v preukázaní nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Trenčín v konaní sp. zn. 23Er/3520/2003. Nesprávny úradný postup žalobca charakterizoval ako nevydanie rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov. Na preukázanie nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v nevydaní rozhodnutia exekučným súdom v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov žalobca navrhoval ako dôkaz súdny spis exekučného súdu vedeného medzi oprávneným - žalobcom a povinným Y. pre vymoženie peňažnej pohľadávky, ktorá vznikla neplnením záväzku povinného vyplývajúceho z notárskej zápisnice. V danom prípade bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že nevydanie uznesenia o zmene súdneho exekútora exekučným súdom v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov, je nesprávnym úradným postupom podľa právoplatného rozhodnutia vydaného v inom konaní (sťažnosť u predsedu súdu na podklade sťažnosti na prieťahy, disciplinárne konanie, konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, konanie pred Európskym súdom pre ľudské práva). Žalobca nepreukázal, že prieťahy, o ktorých bolo v inom konaní rozhodnuté, sú neodôvodnené, boli podstatnou a rozhodujúcou príčinou vzniku škody žalobcu v exekučnom konaní z dôvodu, že jeho pohľadávka sa stala nevymáhateľnou a nevykonateľnou. Je potrebné poukázať tiež na to, že nie každý, aj keď v súdnom konaní zistený prieťah, musí mať nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, pretože je potrebné ho posudzovať s ohľadom na konkrétne okolnosti veci, vzhľadom na ktoré sa postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významným prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné.

Odvolací súd je toho názoru, že v danej veci bol naplnený prvý predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu a to existencia nesprávneho úradného postupu. Keďže nebola v exekučnej veci dodržaná zákonom stanovená 30-dňová lehota na rozhodnutie o zmene exekútora, ide o nesprávny úradný postup súdu v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Nesprávny úradný postup sám, bez kumulatívneho splnenia ostatných predpokladov - vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, však nezakladá vznik zodpovednosti

za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci. Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku podrobne odôvodnil nenaplnenie uvedených predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu a konštatoval, že žalobca nepreukázal vznik a výšku škody a príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom.

Vzhľadom k tomuto záveru je potom bez právneho významu aj znalecký posudok č. 1/2014 zo dňa 17.01.2014, ktorý predložil žalobca.

Žalobca, napriek úvodnému všeobecnému uvedeniu odvolacích dôvodov, vo svojom odvolaní neuviedol (nepochybné z dôvodu predkladania veľkého množstva typových podaní na súdy), aké konkrétne nedostatky meritórnemu posúdeniu prejednávanej veci, vecnému dôvodu zamietnutia návrhu, vytyka. Uvádza len všeobecné konštatovania (napr. „súd sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané“, „súd úplne ignoroval všetky tvrdenia navrhovateľa o majetkovej škode z titulu na udržiavanie a správu informačného systému a z titulu výdavkov na administratívne spracovanie textov urgencií atď.“), ktoré uvádzal aj v návrhu. Okrem toho uvedené odvolacie tvrdenie nevyplýva z predmetného rozhodnutia a nezodpovedá ani skutkovým zisteniam ani právnomu hodnoteniu uvedenému v odôvodnení rozhodnutia okresného súdu. Žalobca v odvolaní nenapadol podrobné skutkové a právne závery okresného súdu o nepreukázanom naplnení ďalších predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu (neexistenciu škody a príčinnej súvislosti), a preto tieto právne posúdenia nie sú predmetom odvolacieho prieskumu. Rovnako v odvolaní žiadnou odvolacou námietkou nenapadol hmotnoprávne dôvody zamietnutia návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy, a preto tieto nie sú predmetom odvolacieho prieskumu. Odvolacie dôvody prezentované žalobcom v odvolaní nemajú oporu v zistenom skutkovom stave ani v právnom posúdení veci súdom prvého stupňa. Za splnenia všetkých procesných povinností, ktoré vykonal súd prvého stupňa v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o konaní, prejednaní a rozhodnutí veci, keď účastníkov riadne poučil o možnosti označiť a predkladať dôkazy a na pojednávaní dňa 05.12.2014 vyhlásil dokazovanie za skončené, nedošlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a ani k porušeniu práva na kontradiktórny súdny proces.

Odvolací súd poukazuje na to, že niektoré odvolacie dôvody sa vôbec netýkajú prejednávanej veci, tvrdenia žalobcu nezodpovedajú skutočnému stavu veci a vo vzťahu k prejednávanej veci sú nepravdivé. Je zrejmé, že obsah podaného odvolania vyhotovil právny zástupca žalobcu tak, aby obsah odvolacie dôvody takmer vo všetkých prípadoch, v ktorých žalobca uplatnil proti žalovanému na súdoch Slovenskej republiky svoje nároky na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z.. Uvedené sa prejavuje predovšetkým v námietkach proti procesnému postupu súdu prvého stupňa, keď žalobca napríklad na jednej strane tvrdí, že súd rozhodol bez pojednávania a na druhej strane tvrdí, že pre nariadenie pojednávania vo veci samej nemal súd splnené základné povinnosti a zákonné podmienky, nepravdivé sú aj tvrdenia dodržania povinnosti súdu prvého stupňa podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a postupu podľa § 123 O.s.p. Z tohto pohľadu sa obsah odvolania javí bez znalosti konkrétnej procesnej situácie v postupe súdu prvého stupňa v danej veci.

Za skutkovo a právne správny považuje odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol súd prvého stupňa za aplikácie § 142 ods. 1 O.s.p. vychádzajúc zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) a miery úspechu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil. Preto odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.